

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUȚIA MEDICO – SANITARĂ PUBLICĂ
CENTRUL DE SĂNĂTATE IALOVENI

MD6800 or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun 7
Tel. contact 026821252 ; e-mail: cs.ialoveni@ms.md

www.csialoveni.md

ORDIN

19 septembrie 2025

Nr. 74

**Cu privire la aprobarea
Codului Instituțional de Etică**

În conformitate cu prevederile HG nr.192 din 24.03.2017 Cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului din RM, Ordinul MS nr. 660 din 05.08.2024 Cu privire la aprobarea Standardelor de evaluare și acreditare în sănătate, Regulamentului de organizare și funcționare a IMSP CS Ialoveni aprobat prin ordinul MS nr.669 din 29.05.2018 pct.34 subpct.23) și în scopul asigurării în instituție unui climat favorabil de activitate bazat pe principiile de etică,

ORDON:

1. Se aprobă Codul de etică al IMSP Centrul de Sănătate Ialoveni (în anexă).
2. Șefii subdiviziunilor vor familiariza sub semnătură personalul în cadrul ședințelor din secție privind aplicabilitatea Codului aprobat.
3. Presentul Ordin se aduce la cunoștința tuturor angajaților în ordinea stabilită.
4. Controlul executării Ordinului mi-l asum personal.

Șefa CS Ialoveni

Irina URSULEAC

APROBAT
Prin ordinul IMSP CS Ialoveni
nr. 74 din "19" septembrie 2025

COD DE ETICĂ AL IMSP CENTRUL DE SĂNĂTATE IALOVENI

Codul de Etică prevede standardele de comportament în cadrul instituției după care se ghidează toți angajații acesteia în relațiile cu pacienții și colegii, publicul, furnizorii de servicii, precum și alte entități.

Codul de comportament etic al instituției are scopul de a contribui la îmbunătățirea rezultatelor instituției ce țin de respectarea drepturilor pacienților, derularea relațiilor cu pacienții și publicul într-un mod etic precum și pentru crearea unui climat de lucru civilizat și profesionist în rândul tuturor angajaților. Pacienții au dreptul fundamental la atenția și grija cuvenită care să protejeze demnitatea personală și respectarea valorilor culturale psiho-sociale și spirituale ale acestora. Aceste valori influențează deseori percepțiile pacienților asupra afecțiunilor medicale și a tratamentelor medicale. Conducerea instituției conștientizează faptul, că practicile de relaționare cu pacienții, precum și conduita personalului instituției în procesul prestării serviciilor medicale pacienților au un efect semnificativ asupra răspunsului fiecărui pacient la tratamentele medicale oferite.

Responsabilitatea etică prevede:

- Analizarea situațiilor obiectiv și imparțial, cu luarea în considerare a valorilor pacienților și preferințelor, inclusiv deciziilor de a refuza/întrerupe tratamentul;
- Informarea pacienților privind responsabilitățile în procesul de primire ajutorului medical;
- Gestionarea relațiilor cu pacienții și publicul într-un mod etic.

Instituția urmărește să devină un partener de încredere atât pentru pacienți, cât și pentru colaboratori – spitale, furnizori, parteneri în programe de cercetare, comunitate, etc. Această viziune se va realiza prin cooptarea de personal adecvat și crearea/păstrarea unei strânse colaborări cu instituțiile partenere pentru a atinge un raport optim de satisfacție a pacienților.

De asemenea, prin serviciile oferite, instituția își propune să câștige loialitatea comunității și să atingă performanța profesională și financiară necesară.

Valori:

- Cultura organizațională;
- Asigurarea condițiilor de accesibilitate și echitate populației deservite;
- Îmbunătățirea continuă a condițiilor în asigurarea satisfacției pacientului și a personalului;
- Optimizarea raportului cost-eficiență în administrarea instituției.

În plan etic personalul instituției este ghidat de valorile necesare îndeplinirii misiunii, astfel:

- Ne pasă de pacienții noștri ca și cum ne-ar păsa de cei dragi și îi tratăm în mod similar, cu expertiză, compasiune și respect;
- Încurajăm inițiativa, inovarea, tenacitatea în abordarea problematicii sănătății întregii comunități din care facem parte și în cadrul careia activăm;
- Promovăm un mediu care stimulează diversitatea, premiază excelența și valoarea adăugată și încurajează valorile civice;
- Lucrăm în cooperare cu colegii noștri și cu comunitatea noastră pentru a avansa bunăstarea țării;
- Demonstrăm calități de lider în toate problemele critice ale activității noastre, într-un model de încredere din partea opiniei publice.
- Responsabilitate, integritate și abilitate în administrarea noastră financiară.

Responsabilitate socială

Agenda instituției referitoare la responsabilitate socială include următoarele aspecte:

- Redresarea stării de sănătate a comunității prin colaborarea cu grupuri și persoane competente și dedicate;
- Identificarea nevoilor în domeniul sănătății publice, stabilirea priorităților, comunicarea clară către comunitate a serviciilor medicale oferite de către instituție;
- Promovarea sănătății și prevenirea bolilor ca părți importante a responsabilizării comunității în ansamblu.

Reclamațiile pacienților

Politica noastră este de a rezolva cu promptitudine nemulțumirile, reclamațiile pacientului sau ale familiei, precum și de a împărtăși comentariile pozitive despre experiențele pacientului și/sau ale familiei acestuia. Depunerea unei reclamații sau plângeri nu va compromite accesul unui pacient la serviciile medicale ale instituției.

Relațiile între salariații instituției

Conducerea instituției încurajează spiritul inovativ, responsabil, participativ și colegial în comportamentul personalului instituției cu alte persoane din cadrul instituției. Nici o persoană nu va fi discriminată pe motive etnice, rasiale, culturale, religioase, politice în procesul de recrutare al personalului, precum și ulterior pe parcursul desfășurării activității în cadrul instituției.

PERSONALUL CONTRACTUAL

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului contractual sunt următoarele:

1. prioritatea interesului public - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal în exercitarea atribuțiilor funcției;

2. asigurarea egalității de tratament al cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;

3. profesionalismul - principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;

4. imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutrală față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură în exercitarea atribuțiilor funcției;

5. integritatea morală - principiu conform căruia personalului contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;

6. libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor maniere;

7. cinstea și corectitudinea - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;

Termeni în înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. personalul contractual - persoană numită într-o funcție în cadrul instituției în condițiile contractului individual de muncă.

2. funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;

3. interes public - acel interes, care implică garantarea și respectarea de către instituție a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;

4. interes personal - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;

5. conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;

6. informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare, indiferent de suportul ei;

7. informație cu privire la date personale - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

Asigurarea unui serviciu public de calitate

- Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

- În exercitarea funcției, personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Respectarea Constituției și a legilor

- Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

- Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Loialitatea față de instituția sanitară

- Personalul contractual are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

Angajaților contractuali le este interzis:

- să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;

- să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care instituția are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;

- să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

- să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari publici sau angajați contractuali, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;

- să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

Prevederile date se aplică și după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene. Prevederile prezentului cod etic nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Libertatea opiniilor

- În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor instituției publice în care își desfășoară activitatea.

- În activitatea lor angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.

- În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Activitatea publică

- Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de conducătorul instituției, în condițiile legii.

- Angajații contractuali desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul instituției.

- În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații contractuali pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul, că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

Activitatea politică în exercitarea funcției deținute, personalului contractual îi este interzis:

- să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;

- să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;

- să colaboreze, atât în cadrul relațiilor de serviciu, cu persoanele fizice sau juridice care fac donații ori sponsorizări partidelor politice;

- să afișeze în cadrul instituției însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

Folosirea imaginii proprii în considerarea funcției pe care o deține, personalul contractual are obligația de a nu permite utilizarea numelui său, a imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

(1) În relațiile cu personalul contractual și funcționarii publici din cadrul instituției precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații contractuali sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

(2) Personalul contractual are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției, precum și ale persoanelor cu care intra în legătură în exercitarea funcției prin:

- întrebuintarea unor expresii jignitoare;

- dezvăluirea aspectelor vieții private;

- formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

Personalul contractual trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor.

Personalul contractual are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorității publice prin:

- promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Angajații contractuali nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

Participarea la procesul de luare a deciziilor

- În procesul de luare a deciziilor angajații contractuali au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
- Angajații contractuali au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către instituția publică, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Obiectivitate în evaluare

- În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații contractuali au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.
- Personalul contractual de conducere are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții, ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.
- Personalul contractual de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute.

Folosirea abuzivă atribuțiilor funcției deținute

- Personalul contractual are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.
- Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul contractual nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.
- Angajații contractuali au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul instituției sau din afara acesteia, în considerarea funcției pe care o dețin.
- Angajații contractuali au obligația de a nu impune altor angajați contractuali sau funcționari publici să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, permițându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Utilizarea resurselor publice

- Personalul contractual este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.
- Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.
- Personalul contractual trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.
- Personalului contractual care desfășoară activități publicistice (nu de cercetare științifică) în interes personal îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica spitalului pentru realizarea acestora. Personalul contractual care desfășoară activități didactice sau de cercetare în cadrul instituției poate folosi timpul de lucru sau logistica spitalului, cu condiția îndeplinirii sarcinilor ce îi revin în cadrul instituției, conform fișei postului.

COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

Sesizarea

Conducerea unității poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:

- încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către angajații contractuali;
- constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

Angajații contractuali nu pot fi sancționați sau prejudiciați în nici un fel pentru sesizarea cu bună-credință a organelor disciplinare competente, în condițiile legii.

Conducerea unității va verifica actele și faptele pentru care au fost sesizate, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

Soluționarea sesizării

(1) Rezultatele activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport pe baza căruia Conducerea v-a formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatate.

(2) Recomandările Conducerii instituției vor fi comunicate:

1. angajatului contractual sau persoanei care a formulat sesizarea;
2. angajatului contractual care face obiectul sesizării;

ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

Sănătatea omului este țelul suprem al actului medical. Obligația medicului constă în a apăra sănătatea fizică și mentală a omului, în a ușura suferințele, în respectul vieții și demnității persoanei umane, fără discriminări în funcție de vârstă, sex, rasă, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie politică sau orice alt motiv, în timp de pace, precum și în timp de război. Respectul datorat persoanei umane nu încetează nici după decesul acesteia. În exercitarea profesiei sale, medicul acordă prioritate intereselor pacientului, care primează asupra oricăror alte interese. În exercitarea profesiei sale, medicul este obligat să respecte drepturile fundamentale ale omului și principiile etice în domeniul biomedical.

Este interzis medicului, în exercitarea profesiei sale, să impună pacientului opiniile sale personale de orice natură ar fi acestea. Medicul nu trebuie să înceteze niciodată, în decursul vieții sale profesionale, să își însușească achizițiile științei medicale, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor sale medicale. Medicul trebuie ca, în conformitate cu abilitățile și cunoștințele sale, să contribuie la informarea obiectivă a publicului și autorităților medicale în ceea ce privește problemele medicale.

Îndatoriri generale

Despre independența profesională a medicului și responsabilitate

Medicul are independența profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le consideră necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea. În cazul limitării prin constrângeri administrative și/sau economice a independenței sale, medicul nu este răspunzător. În activitatea medicală ce se desfășoară în echipă (secții de spital, proces de învățământ medical tip rezidentiat), răspunderea pentru actele medicale aparține șefului echipei, în limitele atribuțiilor administrative de coordonare, și medicului care efectuează direct actul medical, în limitele competenței sale profesionale și rolului care i-a fost atribuit de șeful echipei. În echipele interdisciplinare, șeful echipei se consideră a fi medicul din specialitatea în care s-a stabilit diagnosticul major de internare, dacă nu există reglementări speciale care să prevadă altfel. Încredințarea totală sau parțială a obligațiilor proprii către alte persoane, în lipsa controlului personal, constituie abatere deontologică.

Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu înlătură responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale. Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor prevăzute de lege. Obiectul secretului profesional este tot ceea ce medicul, în timpul exercitării profesiei sale, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe în legătură cu boala. Secretul profesional persistă și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului. Secretul profesional trebuie păstrat și față de aparținători, dacă pacientul nu dorește altfel.

În comunicările științifice cazurile vor fi în așa fel prezentate, încât identitatea bolnavului să nu poată fi recunoscută. În cazul în care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia.

Managerii unităților medicale sunt obligați să ia toate măsurile în așa fel, încât accesul mass-media la pacient să se facă numai cu acceptul medicului curant și al pacientului.

Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant și al șefului unității medicale. Evidențele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale.

Reguli generale de comportament în activitatea medicală

Medicul nu poate trata un pacient fără a-l examina medical în prealabil, personal. Numai în cazuri excepționale, de urgență sau în cazuri de forță majoră (locuri inaccesibile sau în timp util) se vor da indicații de tratament prin mijloace de telecomunicații. Medicul poate executa o activitate medicală doar dacă are pregătire și practica suficientă pentru aceasta. Această prevedere nu se aplică în cazuri de urgență vitală, care nu poate fi rezolvată altfel.

Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate și pentru mânăuirea cărora are pregătire ori suficientă practică. Dacă în urma examinării sau în cursul tratamentului medicul consideră că nu are suficiente cunoștințe ori experiența pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alți specialiști sau va îndruma bolnavul către aceștia. În caz de pericol de moarte iminent, medicul v-a rămâne lângă pacient atât timp cât este nevoie de ajutorul lui profesional. Pacientul nevindecabil v-a fi tratat cu aceeași grijă și aceeași atenție ca și cel care are șanse de vindecare.

Medicul v-a informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a șanselor de însănătoșire. Medicul v-a evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea în realitate.

Obligativitatea acordării asistenței medicale

Medicul care se găsește în prezența unui bolnav sau rănit în pericol are obligația să îi acorde asistență la nivelul posibilităților momentului și locului ori să se asigure că cel în cauză primește îngrijirile necesare. În caz de calamități naturale sau accidentări în masă, medicul este obligat să răspundă la chemare, chiar să își ofere de bunăvoie serviciile medicale imediat ce a luat cunoștință despre eveniment.

Medicul poate refuza acordarea de îngrijiri de sănătate din motive personale sau profesionale temeinice, îndrumând pacientul spre alte surse de îngrijire medicală, cu excepția situațiilor de urgență.

Medicul este obligat să pună la dispoziție confratelui care preia pacientul toate informațiile medicale referitoare la caz.

Întreținerea și folosirea cunoștințelor profesionale. Educația medicală continuă

Medicii au datoria de a-și perfecționa continuu cunoștințele profesionale. În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc beneficiu.

Integritatea și imaginea medicului

Medicul trebuie să fie model de comportament etic profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale pentru a merita stimă și încrederea pacienților și a colaboratorilor. Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale. Medicul nu poate face reclamă unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcute în scop științific, nu se considera reclamă. Medicul nu poate fi obligat să își exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale. Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică neștiințifică este interzisă. Este interzisă acordarea de facilități,

colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practica ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații superiorilor săi sau organelor competente conform prevederilor legii.

Relația cu pacientul

Exercitarea profesiei medicale nu trebuie făcută impersonal, ci încercând stabilirea unei relații umane cu pacientul, pentru că, la nevoie, compasiunea din partea medicului să nu pară un act formal. Medicul trebuie să dea dovadă de diligență maximă în stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat și în evitarea complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa. Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obținerea drepturilor sale, ce decurg din starea de boală. În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

Consimțământul

Pentru orice intervenție medicală, diagnostică sau terapeutică este necesar consimțământul informat al pacientului. Consimțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii. Consimțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora. În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consimțământul va aparține reprezentanților legali. În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consimțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior. Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul v-a fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se consideră că dezvăluirea prognosticului v-a dăuna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

Probleme ale îngrijirii minorilor

Medicul trebuie să fie apărătorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci când apreciază că starea de sănătate a copilului nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată de anturaj. Dacă medicul apreciază că un minor este victimă unei agresiuni sau privațiuni, are obligația de a-l proteja, uzând de prudență și anunțând autoritatea competentă.

Eliberarea de documente

Este interzisă eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical v-a oglindi realitatea obiectivă. Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examinărilor necesare în acest scop. Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformat sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informată cu privire la conținutul acestuia.

Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii.

Medicul va trebui să își trateze colegii așa cum ar dori el însuși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp, medicii își datorează asistența morală. Schimbul de informații între medici privind pacienții, trebuie să se facă obiectiv și în timp util în așa fel, încât asistența medicală a pacienților să fie optimă.

Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Codului de Etică și Deontologie. Este interzisă răspândirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Constituie încălcarea regulilor etice blamarea și defăimarea colegilor (critică pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, aparținătorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia.

Atunci când un medic ia cunoștință despre greșeli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu medicul în cauză. Dacă aceasta nu dă rezultate, medicul are obligația să discute cazul cu superiorii lui, înainte de a se adresa autorităților competente.

Consult medical

Ori de câte ori medicul consideră necesar să ceară părerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta v-a propune, de acord cu bolnavul sau aparținătorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți colegi. Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. În consultul medical se v-a păstra o atmosferă de stimă și respect reciproc, nu se v-a manifesta superioritate față de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonați.

Comportamentul profesional și etic

Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale. Comportamentul profesional implică, fără a se limita la, preocuparea constantă și permanentă a medicului pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educație medicală continuă, a celor mai noi descoperiri, procedee și tehnici medicale asimilate și agreate de comunitatea medicală.

Fapte și acte nedeontologice

Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în special, următoarele acte:

- a) practicarea eutanasiei și eugeniei;
- b) cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordării serviciilor medicale;
- c) abandonarea unui pacient fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic, ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află și stării sale de sănătate;

- d) folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;
- e) cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- f) emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos ilegal sau imoral;
- g) emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
- h) atragerea clientelei profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni oneroase și neconforme cu normele publicității activităților medicale;
- i) folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
- j) încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic.

ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

Asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională. Asistentul medical are obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia. În caz de pericol public, asistentul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.

Asistenții medicali sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică. Asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora. Asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată. În baza spiritului de echipă, asistenții medicali își datorează sprijin reciproc. Constituie încălcări ale regulilor etice:

a) jignirea și calomnierea profesională;

b) blamarea și defăimarea profesională;

c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingerea demnității profesionale a asistentului medical. În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor legale în vigoare.

În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă acreditate, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege.

Obligații etice și deontologice

Obligația acordării îngrijirilor medicale

Asistentul medical în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți. Asistentul are obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor. Asistenții au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale. În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical este obligat să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.

Asistentul medical v-a păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia. Asistentul medical poate refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

Secretul profesional

- Secretul profesional este obligatoriu.

- Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului. Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

DISPOZIȚII FINALE

Raspunderea

- încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului, în condițiile legii.

Organele cu atribuții disciplinare au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii și contractului de muncă.

Asigurarea publicității

Pentru familiarizarea personalului, se va asigura transmiterea Codului de conduită prin email.

Acest cod este elaborat în conformitate cu prevederile CODULUI DEONTOLOGIC AL LUCRĂTORULUI MEDICAL ȘI AL FARMACISTULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.192 din 24 martie 2017